

22 Ιουλίου, 1992

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δστές]

ΜΟΝΑ ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ, ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΑΝΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ,

Εφεσίονσα,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Εφεσιβλήτων.

(Αναθεωρητική Εφεση Αρ. 558)

5 Προσφυγή βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος — Ένομο Συμφέρον — Θάνατος του προσφεύγοντος — Η δίκη συνεχίζεται αν το συμφέρον του αιτητή ήταν πραγματοπαγές και όχι προσωποπαγές — Ελαφίεται στο Δικαστήριο να κρίνει αν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπει ο νόμος είναι πραγματοπαγή ή προσωποπαγή.

10 Οι περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας Κανονισμοί βάσει του Νόμου 41/75 — Κανονισμός 14(1)(α) — Πρόβλεψη καταβολής ειδικού επιδόματος που προορίζει να καλύψει την διαφορά του τιμαριθμού μεταξύ Κύπρου και χώρας στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί — Προσβολή του νέου σχεδίου επιδόματος — Δεν είναι *ultra vires* του Νόμου ή των Κανονισμών — Αιτιολογία.

15 Με την έφεση αυτή προσβλήθηκε η πρωτόδικη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του αιτητή Άντη Σωτηριάδη με την οποία είχε προβληθεί η εγκυρότητα του σχεδίου επιδομάτων εξωτερικού, που τέθηκε σε εφαρμογή το 1980.

20 Πριν την εκδίκαση της έφεσης ο αιτητής απεβίωσε και τέθηκε θέμα κατά πόσο ο θάνατός του είχε ως συνέπεια την κατάργηση της δίκης.

25 Αναφορικά με την ουσία της υπόθεσης ο δικηγόρος του εφεσίοντα ισχυρίστηκε πως το επίδικο σχέδιο επιδομάτων ήταν *ultra vires* των Κανονισμών γιατί στηρίζεται σε εξωγενείς παράγοντες δηλαδή στους δείκτες που χρησιμοποιούνται στην καταβολή των απολαβών των αξιωματούχων των Ηνωμένων Εθνών στις διάφο-

ρες χώρες του εξωτερικού, με σταθερό γνώμονα τις απολαβές του πρεσβευτή της Κύπρου στη Νέα Υόρκη.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την έφεση, αποφάσισε ότι:

1) Αν το συμφέρον του αιτητή στην προσφυγή είναι προσωποπαγές, επερχομένου του θανάτου του, οι κληρονόμοι του δεν νομιμοποιούνται στην προώθηση της δίκης ενώ το αντίθετο συμβαίνει όπου το συμφέρον είναι πραγματοπαγές. Επειδή στην συγκεκριμένη υπόθεση, το αντικείμενο της προσφυγής είναι το επίδομα, είμαστέ της γνώμης πως η δίκη δεν καταργήθηκε και η σύζυγος και τα τέκνα του έχουν άμεσο και προσωπικό έννομο συμφέρον στη συνέχιση της.

2) Το υπό κρίση σχέδιο έγινε από τη διοίκηση με σκοπό να εφαρμοστεί ο Νόμος και οι σχετικοί Κανονισμοί. Οι πρόνοιές του βασίζονται σε αναγνωρισμένη μέθοδο που εφαρμόζει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών για τις απολαβές λειτουργών του που υπηρετούν σε όλες τις χώρες του κόσμου. Το σχέδιο δεν είναι υπέρτατος του Νόμου ή των Κανονισμών. Αντίθετα διαπιστώνουμε πως έγινε για να εφαρμοστούν οι πρόνοιές του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

Χρυσοστομίδα ν. Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης (1964) ΑΑΔ 397.

Κοντογιάννης ν. Δημοκρατίας (1966) 3 ΑΑΔ 313.

Πλουσίου ν. Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου προσφ. αρ. 457/84, απόφαση ημερ. 21/1/89.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Πικής, Δ) που δόθηκε την 25ην Ιανουαρίου, 1986 (Αριθμός Προσφυγής 644/84) (1986) 3 Α.Α.Δ. 256 με την οποία απερρίφθη η προσφυγή του εφεσεύοντα - αιτητή, με την οποία προσβάλλεται η εγκυρότητα του σχεδίου επιδομάτων εξωτερικού, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 4.10.80.

Γ. Τριανταφυλλίδης, για την εφεσεύουσα

Στ. Θεοδοίου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας
για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

ΛΟΙΖΟΥ, Πρ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα
5 δώσει ο δικαστής κ. Χρ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Στην υπό κρίση έφεση αμφισβητείται η ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης συναδέλφου μας, που απέρριψε την προσφυγή του αιτητή Άντη Σωτηριάδη, με την οποία προσβάλλεται η εγκυρότητα του σχε-
10 δίου επιδομάτων εξωτερικού, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 4.10.80. Η εισήγηση είναι πως το επίδικο σχέδιο είναι *ultra vires* του Κανονισμού 14(1)(α) των περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας Κανονισμών, που εκδόθηκαν σύμφωνα με τον ομώνυμο Νόμο 41/75. Το σχετικό άρθρο
15 (2) του Νόμου, που τροποποιεί τον βασικό Νόμο 10/60, έχει ως εξής:

"Νοείται ότι επί πλέον των τοιούτων μισθών θα καταβάλλεται εις τα μέλη της Υπηρεσίας Εξωτερικού επι-
20 χορήγησις καθοριζομένη συμφώνως προς τους δυνάμει του παρόντος Νόμου εκδιδομένους Κανονισμούς"

Ο δε κρινόμενος Κανονισμός προβλέπει τα παρακάτω:

14.-(1) Η δυνάμει του άρθρου 4(2) του Νόμου πληρωτέα επιχορήγησις καθορίζεται από καιρού εις καιρόν υπό των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών, συ-
25 μπεριλαμβάνει δε τα εξής:

(α) ειδικόν επίδομα, προοριζόμενον να καλύψη:

(1) τυχόν διαφοράν του τιμαρίθμου μεταξύ Κύπρου και της χώρας εις την οποίαν ο υπάλληλος υπηρετεί.

30 Ο αιτητής κατά το χρόνο της πρωτόδικης διαδικασίας στην προσφυγή υπηρετούσε ως πρέσβης της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Γιουγκοσλαβία. Η απόφαση εκδόθηκε

στις 25.1.86 και τον ίδιο μήνα καταχωρίστηκε η παρούσα έφεση. Ο αιτητής όμως στο μεταξύ απεβίωσε, τον Μάιο 1988.

Μόλις άρχισε η συζήτηση της έφεσης, ηγήθη από το Δικαστήριο θέμα κατά πόσο ο θάνατος του αιτητή, που μεσολάβησε, έχει ως συνέπεια την κατάργηση της δίκης. Το ζήτημα οδηγεί στο νομικό ερώτημα αν οι διαχειριστές της περιουσίας του αιτητή έχουν ίδιο έννομο συμφέρον που πλήττεται ευθέως με την προσβαλλόμενη απόφαση, απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 146(2) του Συντάγματος. Σχετικά με τα ζητήματα αυτά έγινε αναφορά σε 3 πρωτόδικες αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου: Χρυσοστομίδη ν. Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης (1964) Α.Α.Δ.397, που υιοθετήθηκε στην Κοντογιάννης ν. Δημοκρατίας (1966) 3 Α.Α.Δ. 313 και πρόσφατα στην Πλουσίου ν. Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, προσφυγή 457/84, στην οποία η απόφαση εκδόθηκε στις 21.1.89. Στην πρώτη υπόθεση, που είναι και η βασική, γίνεται από τον τότε πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου Τριανταφυλλίδη, εκτενής συζήτηση του θέματος με ιδιαίτερη αναφορά στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελλάδας. Η αρχή που υιοθετείται στη νομολογία του Σ.τ.Ε. είναι πως, αν το συμφέρον του αιτητή στην προσφυγή είναι προσωποπαγές, επερχομένου του θανάτου του οι κληρονόμοι του δεν νομιμοποιούνται στην προώθηση της δίκης. Το αντίθετο συμβαίνει όπου το συμφέρον είναι πραγματοπαγές. Στην Ελλάδα όμως, εξ' όσων διαπιστώνουμε, δεν προκύπτουν σοβαρά προβλήματα από την εφαρμογή της αρχής αυτής, γιατί στο νόμο συνήθως ορίζεται το είδος του συμφέροντος και της υποχρέωσης που αποδίδεται ή επιβάλλεται με τις πρόνοιές του στον πολίτη: (Δες: Δαγτόγλου, "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο", β' έκδοση, παρ.469 και Θεμ. Τσάτσου, "Η αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας", έκδοση τρίτη, σελ.369). Το ίδιο όμως δεν συμβαίνει με τη νομοθεσία της χώρας μας, όπου πολλές φορές επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου να αποφανθεί αν δικαιώματα ή υποχρεώσεις που προβλέπει ο νόμος είναι πραγματοπαγή ή προσωποπαγή.

Στην υπό κρίση υπόθεση η διαχειρίστρια της περιουσίας του αιτητή στην προσφυγή προχωρεί στην τελεσιδικία εκ μέρους της ίδιας, ως συζύγου του, και των δύο τέκνων τους. Επειδή δε το αντικείμενο της προσφυγής είναι
 5 το επίδομα, που κατ' ισχυρισμό εδικαιούτο ο αιτητής για την ικανοποίηση των προσωπικών του αναγκών, και αυτών των μελών της οικογενείας του, είμαστε της γνώμης πως η δίκη δεν κατηργήθη και η σύζυγος και τα τέκνα του έχουν άμεσο και προσωπικό έννομο συμφέρον στη συ-
 10 νέχισή της.

Το παράπονο του αιτητή επικεντρώνεται στις πρόνοιες του σχεδίου επιδομάτων εξωτερικού, που υιοθετήθηκε, όπως είπαμε πιο πριν, στις 4.10.80, αντικαθιστώντας
 15 προηγούμενο. Σύμφωνα με το νέο σχέδιο το επίδομα εξωτερικού προς τον αιτητή ελαττώθηκε σημαντικά με αποτέλεσμα να προβαίνει ο ίδιος σε συχνές παραστάσεις προς την αρμόδια αρχή και εφόσον δεν ικανοποιήθηκε τελικά η αξίωσή του για επαναφορά του προηγούμενου σχεδίου επιδομάτων, καταχώρησε την υπό κρίση προσφυγή.

20 Όπως έχουμε ήδη επισημάνει η μοναδική εισήγηση του δικηγόρου του αιτητή είναι πως το επίμαχο σχέδιο είναι ultra vires των Κανονισμών, εφόσον με αυτό δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού 14(1)(α), που παραθέτουμε πιο πάνω, και που προβλέπουν πως το ειδικό επί-
 25 δομα προορίζεται να καλύψει την τυχόν διαφορά του τιμαριθμού μεταξύ Κύπρου και της χώρας στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί.

Το σημείο αυτό είναι κατάλληλο για να παραθέσουμε, σε συντομία, τις πρόνοιες του νέου σχεδίου επιδομάτων
 30 εξωτερικού, όπως αυτές επεξηγούνται σε έγγραφο ειδήμονα λειτουργού της διοίκησης που έστειλε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σύμφωνα με αυτό, η πιο ακριβής μέθοδος για να καταστεί δυνατή η σύγκριση του τιμαριθμού (κόστους ζωής) μιας χώρας με μια άλλη, είναι η επιτόπια έρευνα
 35 στις δυο χώρες με σκοπό να καλυφθεί ένα κοινό "καλάθι" αριθμού αγαθών και υπηρεσιών συγκεκριμένης ποιότητας. Η έρευνα όμως αυτή, κατά τον ειδήμονα, είναι αδύνατο να

διεξαχθεί από τις υπηρεσίες της Κύπρου για όλες τις
 χώρες στις οποίες έχουμε διπλωματικές αποστολές γιατί,
 εκτός από τις εγγενείς και φανερές πρακτικές δυσκολίες
 που παρουσιάζει, αυτή θα πρέπει να καλύψει αγαθά και
 υπηρεσίες προσαρμοσμένα στις συνθήκες και τρόπο ζωής 5
 του πολίτη της Κύπρου σε σύγκριση με αυτές του πολίτη
 της αλλοδαπής. Ενόψει της ανυπέρβλητης αυτής δυσκο-
 λίας, έγινε το υπό κρίση σχέδιο στο οποίο υιοθετούνται οι
 στατιστικοί δείκτες που εκδίδουν κατά καιρούς τα Ηνω-
 μένα Έθνη και που βασίζονται στη σωστή μέθοδο της επι- 10
 τόπιας έρευνας που ο διεθνής οργανισμός έχει τη δυνατό-
 τητα και μηχανισμούς να κάμει. Οι δείκτες αυτοί
 χρησιμοποιούνται στην καταβολή των απολαβών των
 αξιωματούχων των Ηνωμένων Εθνών στις διάφορες 15
 χώρες του εξωτερικού με σταθερό γνώμονα το δολλάριο
 Ηνωμένων Πολιτειών, όπου η έδρα του Διεθνούς Οργανι-
 σμού. Με βάση τους δείκτες αυτούς καθορίζεται κατα και-
 ρούς στο επίδικο σχέδιο το βασικό και απαραίτητο καθα-
 ρό εισόδημα που πρέπει να έχει ο πρέσβης της Κυπριακής
 Δημοκρατίας στη Νέα Υόρκη για να αντιμετωπίζει τις βιο- 20
 τικές του ανάγκες. Έχοντας δε υπόψη τους ίδιους δείκτες,
 και με σταθερό γνώμονα τις απολαβές του πρεσβευτή της
 Κύπρου στη Νέα Υόρκη, ορίζονται στη συνέχεια οι αντί-
 στοιχες ολικές απολαβές των πρεσβευτών μας στις υπό- 25
 λοιπες χώρες. Η πληρωμή γίνεται στο νόμισμα της αλλο-
 दाπής ανάλογα με την ισοτιμία του προς το δολλάριο
 Ηνωμένων Πολιτειών.

Η ουσία του επιχειρήματος του δικηγόρου του αιτητή
 είναι πως με το σχέδιο αυτό δεν εφαρμόζεται ο επίδικος
 Κανονισμός, γιατί δεν προνοεί για την απευθείας ανεύρε- 30
 ση της διαφοράς του τιμαριθμού μεταξύ Κύπρου και της
 χώρας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος, αλλά χρησιμο-
 ποιούνται εξωγενείς και άσχετοι παράγοντες, οι δείκτες
 δηλαδή των Ηνωμένων Εθνών και ο μισθός του πρέσβη
 της Κύπρου στη Νέα Υόρκη. Παράγοντες που δεν απολή- 35
 γουν στην εκπλήρωση των προνοιών του Κανονισμού.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, με το οποίο και συμφωνού-
 με, απέρριψε την εισήγηση, αναφέροντας πως με το νέο

σχέδιο σκοπεύεται η εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού 14(1)(α). Το επίμαχο σχέδιο σε αυτό ακριβώς αποβλέπει, στην διαπίστωση δηλαδή της τυχόν διαφοράς του τιμαριθμού, κόστους ζωής, μεταξύ Κύπρου και της χώρας 5 στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί.

Στη συζήτηση της έφεσης ο δικηγόρος του αιτητή χρησιμοποίησε παραδείγματα για να μας υποδείξει πως αν ληφθεί υπόψη η κατά καιρούς διακύμανση της ισοτιμίας της λίρας μας έναντι του ξένου νομίσματος, δυνατό να 10 μην καταβληθεί οποιοδήποτε επίδομα σε υπάλληλο στο εξωτερικό. Τα παραδείγματα όμως αυτά καταδεικνύουν ακριβώς την εσφαλμένη βάση της εισήγησης του δικηγόρου του αιτητή, που μας άφησε με την εντύπωση πως παρεξηγεί το επίδικο σχέδιο θεωρώντας το ως μέσο για την 15 αύξηση των απολαβών των υπαλλήλων της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Το ειδικό όμως επίδομα εξωτερικού προορίζεται να καλύψει τη διαφορά του κόστους ζωής μεταξύ Κύπρου και της χώρας στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί. Αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε διαφορά ασφαλώς και δεν 20 καταβάλλεται επίδομα. Η διακύμανση της ισοτιμίας της Κυπριακής λίρας έναντι του ξένου νομίσματος δεν έχει σχέση με τη σύγκριση του κόστους ζωής της Κύπρου και της ξένης χώρας.

Το υπό κρίση σχέδιο έγινε από τη διοίκηση με σκοπό 25 να εφαρμοστεί ο Νόμος και οι σχετικοί Κανονισμοί. Οι πρόνοιές του βασίζονται σε αναγνωρισμένη μέθοδο που εφαρμόζει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών για τις απολαβές λειτουργών του, που υπηρετούν σε όλες τις χώρες του κόσμου. Το σχέδιο δεν είναι *ultra vires* του Νόμου ή 30 των Κανονισμών. Αντίθετα διαπιστώνουμε πως έγινε για να εφαρμοστούν οι πρόνοιές του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η έφεση απορρίπτεται χωρίς οποιαδήποτε διαταγή για έξοδα.

Έφεση απορρίπτεται.